

Bedüzzaman ve demokratikleşme metodu

1908'de meşrutiyet ilanında İstanbul birçok siyasi ve sosyal olaylarla kaynıyordu.

Bir tarafta, hamalların, İttihatçılara ve Meşrutiyete karşı bir ekonomik engelleme hareketi olarak başlattıkları boykot, bir başka tarafta; medrese uleması ve talebeleri meşrutiyet ve anayasal sistemin İslamiyet'e aykırı olduğu düşüncesiyle gösterdikleri rahatsızlık, askeri itaatsizlikler vs...

Memleketin birçok yerlerinde isyanların başladığı o dönemde, Bediüzzaman Said Nursi, hamallara nasihatlerde bulunur, doğu illerinde nüfuzlu şahıslara telgraflar çeker, oradaki gerilimi hayli yatıştırır, İstanbul'un muhtelif yerlerindeki askeri taburları dolaşarak nasihatlerde bulunur. Etkili hitap ve nutukları ile insanları ikna etmeye çalışarak bir çok olayı zamanında yatıştırır.

Bugün Türkiye'de ve Ortadoğu'da gelişen olumsuz olayları tâ yüz sene önceden hissedilen İslam âlimi Said Nursî hazretleri, barış ve huzurun temel esası demokratikleşme, eğitim, ırkçılığın önlenmesi ve ekonomik kalkınma olduğunu, kalkınmanın düşmanı da "cehalet, zaruret ve ihtilaf" diyerek "cehaletle karşı eğitim; zarurete karşı sanat, ticaret ve ziraat; ihtilafa karşı da ittifak" tavsiye etmiştir.

Demokratikleşme ve hürriyet ile beraber eğitim ve teşebbüsü kalkınmak için şart gören Bediüzzaman, eğitim modeli de, Doğu'da Medresetüzzehra adı altında üniversitenin açılmasını, burada Türk, Kürt, Arap, Ermeni ve diğer unsurların birliğini ve beraberliğini sağlamak için Arapça, Türkçe ve Kürtçe tedrisatın yapılmasını teklif etmiştir. Arapça Din dili olduğu için vacip, Türkçe resmi dil olduğu için lâzım, Kürtçe bölge halkının ana dili olduğu için caiz" olarak görmüştür. İşte bugünkü hadiselerin önüne geçmek için tâ o zamandan beri sunulan reçeteye itibar edilmediğinden bir türlü sıkıntılardan da hâlâs olamıyoruz.

Âlem-i İslam'ın merkezi hükmüne geçecek olan Medresetü'z-Zehra Üniversitesinde din ve fen ilimlerinin beraber okumanın sebebine Bediüzzaman şöyle bir açıklık getirmiş: "Medrese ilimleri kalbe, mektep ilimleri ise akla hitap

ediyor.” Sadece medrese ilminde taassup, yine sadece mektep ilminde ise inkâr ortaya çıkacağından, bu ilimleri bir çatı altında toplamayı gaye edinmiştir.

Medresetü’z- Zehra’nın doğu bölgesinde açmanın nedeni de, Doğuda din hissi hâkimdir. Halkın birliğini ve beraberliğini sağlayacak, eğitime ve maddî manevî terakkiye sevk edecek ancak dindir. Dinî referanslarla yapılan bir teşvik bölge halkı üzerinde daha etkili oluyor.

Özetle, Bediüzzaman, toplumsal sorunlara yaklaşımı günümüzün anlaşılır diliyle meâlen şöyle buyurmuş: Din ve fen ilimlerinin beraber okutulduğu eğitim müessesesi olan Medresetü’z-Zehra projesini geliştirmek, ırkçı politikalarla vazgeçerek iman kardeşliğini tesis etmek ve ekonomik kalkınma ile hür teşebbüse önem vermek ve olaylara itidal ile yaklaşmayı tavsiye etmiştir.